Заключне слово: чи справді «жіноче питання» таке важливе?

Hans-Jörg Ronsdorf · травень 2021 р. · перероблено в жовтні 2026 р.

Одна сестра звернула мою увагу на те, що в цьому питанні йдеться не (лише) про богослов'я. Ідеться про людей. Ідеться про дівчат і жінок, про їхню гідність і визнання. Я як чоловік дивлюся на всю цю тему з чоловічої перспективи, яка не передає безпосередньо голосу жінок, але говорить на їхню користь.

Я побоююся, що ця ієрархічно-релігійна структура (комплементаризм — погляд, що Бог дав чоловікам і жінкам різні ролі, а провід належить чоловікам) щось поранила чи зруйнувала в багатьох жінках. Нечисленні відгуки на мою книжку підтверджують цю оцінку. Прихована кількість, мабуть, більша, особливо коли я думаю про молодих жінок і дівчат, які ростуть у суспільстві рівноправності, але в середовищі своєї християнської церкви їх «навчають» на античних взірцях гендерних ролей. Як жити з цією двоїстістю?

Ідеться не про кілька (заборонених) служінь

Щоб було ясно: ідеться не передусім про те, що жінкам не можна проповідувати, навчати чи керувати. Багато жінок і так звикли до цього й утратили з поля зору, що тут колись щось може змінитися. Часто вони вважають ці структури й правила біблійною істиною для себе і вже самі не ставлять цих тез під сумнів. А варто було б. Я назвав би це здоровою боротьбою за пізнання істини — саме тоді, коли думаєш, що це пізнання незаперечне ще від первісного християнства. Так, утім, буває з багатьма темами Біблії. Іноді теми треба ще раз прочитати по складах від самого початку.

Запитання в заголовку — це майже роздратована реакція на те, що я своєю книжкою (назва: «Жінки, простіть нам!» (*Frauen, vergebt uns!*)) і статтями знову й знову порушую ці («феміністичні») питання. На мою думку, запитання хоче сказати, а точніше применшити, ось що: сестри мають у церкві, у Царстві Божому й у сім'ї стільки завдань і можливостей працювати й розвивати свої дари, що це не може бути дискримінацією, коли їм не можна проповідувати, навчати чи керувати. Кожен має своє місце і свою роль, як їх нібито вже встановив порядок творіння.

Але якщо спробувати побачити всю картину, то йдеться не про два чи три служіння, які нібито не належать жінці. Ідеться про весь образ жінки, що стоїть за цим. За питанням, чи це справді таке важливе, стоїть уявлення, що жінку створено як (покірну) помічницю для Адама і що вона ієрархічно підпорядкована йому чи поставлена після нього. ***Тут корінь проблеми, від якої страждають багато (не всі) жінок***. Часто непомітна ззовні, існує внутрішня, глибоко прихована непевність, почуття несправедливості. Коли жінку як таку не шанують так само, як чоловіка. Коли не можна думати й діяти вільно, а лише в законницьких межах, оповитих побожним ореолом (що мені можна, а що ні?). Такий погляд на роль жінки залишає багатьох сестер у Господі з болісними запитаннями й сумнівами в собі. Вони питають себе, чому Бог так захотів, доки їм утовкмачують, що такий Божий план. Якщо Бог добрий і досконалий, то чому жінки в християнських шлюбах переживають жахливі речі, а в церквах — межі, яких неможливо збагнути здоровим глуздом? ***Божі***

заповіді завжди добрі, і Він хоче, щоб ми розуміли їхній сенс, який (принаймні в Новому Завіті) завжди очевидний. Але в цьому питанні бракує будь-якої переконливості!

Що чоловіки відчувають і чого не відчувають

Це почуття, якого ми, чоловіки, так не знаємо. Рідко чоловіки бувають слабшими. Настав час помітити це й бути до цього чуйними. В уяві й мисленні декого з чоловіків, здається, неможливо збагнути ці почуття меншовартості в жінок.

Чи не в тому справжня причина такої емоційності довкола цієї теми, що йдеться не стільки про вірність Біблії, скільки про власну гордість, бо під сумнів поставлено провідну роль чоловіка, його роль голови? Може, лише в підсвідомості? У тому, що раптом дружина має такі самі права й обов'язки, як чоловік? Якщо людина десятиліттями бачила й жила інакше, то це пізнання, коли вже воно приходить, подібне до землетрусу. Не лише визнати помилку, а й налаштуватися на інше спільне життя. Для цього потрібна сила. Спершу — усвідомлення. Але біблійний шлях веде до життя. Завжди.

Як ми читаємо Біблію в жіночому питанні

Я не знаю жодної іншої теми, яка була б так емоційно напружена. Ніби йдеться про життя і смерть. У таких темах, як Особа Ісуса, Його божественність і Його діло відкуплення, це було б зрозуміло, але не в питанні, чи можна жінкам молитися й пророкувати на богослужінні (з чого Павло, звісно, виходить, якщо придивитися уважно, зважити на контекст і на велику й цілісну біблійну картину).

Як ми читаємо Біблію, коли йдеться про жіноче питання? ***Чи дивимося ми на всю тему крізь два (!) вірші з 1 Тимофія 2 та 1 Коринтян 14? Які спотворені вчення вийшли б, якби ми і в інших важливих питаннях віровчення читали й оцінювали Біблію так вузько, крізь два вірші? І не ставили б увесь біблійний матеріал у здорове, переконливе співвідношення і не зважували б його. Лише так і постає здорове вчення!***

Тоді ми читаємо, як книжники, і думаємо знайти в Писанні вічне життя, але проминаємо зустріч із Тим, про Кого Писання свідчить: із Христом (Івана 5:39). Писання, яке ми так любимо, свідчить про Того, Хто вивів жінок на свободу — до навчання, до визнання, до свідчення й поклоніння.

Почнімо цінувати всю картину, яку Біблія дає про жінок, а не тлумачити її крізь два неправильно зрозумілі Павлові слова.

Чуття

Багато жінок, читаючи Біблію, бачачи Ісуса і те, як Він поводився з жінками, відчувають, що щось не так. Ще важче їм стає, коли вони бачать, як зазнають невдачі чоловіки, що мають чи хочуть провадити й бути головою. Хоча саме їм — на відміну від жінок — Бог нібито доручив цю роль. Але як часто дружини витягають каштани з вогню!

Таке моє враження від відгуків на мою книжку. ***Назва книжки, здається, заповнює порожнечу, яка величезна. Більша, ніж я думав, коли вибирав цю назву.***

Звісно, я знаю й такі шлюби — наскільки це можливо навіть для близьких людей, — де такий різновид ієрархії живуть у любові. Але чи це ознака того, що ієрархія тоді правильна й свята? Певно, що ні. Скільки хибних речей ми думаємо й робимо, вважаючи їх правильними, бо вони якось-таки працюють.

Так, «жіноче питання» надзвичайно важливе. Бо йдеться про наш образ Бога й людини. Ідеться про те, щоб викорінити й виправити кожне порушення й спотворення цього образу. Хай Бог буде милостивий до нас і допоможе в цьому завданні, бо хибні образи сидять неймовірно глибоко і багатьом до того ж видаються божественною істиною. А насправді це світська поведінка. Це дух часу — не XXI століття в нашій частині світу, а минулих XX і XIX століть.

Якщо ми, чоловіки, хочемо любити своїх дружин так, як Христос полюбив Церкву (Ефесян 5:25), то ми своєю любов'ю виведемо їх із цієї хибної й дискримінаційної ролі й звільнимо та надамо їм те місце, яке належить їм у Божому порядку творіння.

Жіноче питання — це, власне, в самій своїй глибині чоловіче питання. Ми, чоловіки, мусимо поставити під сумнів самих себе! Бо хто ж відповідає за ієрархічне, а часом і патріархальне читання Нового Завіту? ***Чоловіки привласнили собі верховенство в тлумаченні Біблії і вірять, що це їхня найвласніша фахова царина. Яка самовпевненість!*** Дари Духа роздаються не за статтю. Через таку поведінку незліченні дари жінок забуто, придушено, вимкнено, проґавлено й приглушено. Гасити Духа (1 Солунян 5:19) — це справді не дрібниця. Адже саме чоловіки керують церквами й визначають курс — жінки не мають там права голосу, а якщо й мають, то лише неофіційно, через своїх чоловіків, які, однак, ніколи не визнали б у своєму керівному колі, що йдуть за думкою своєї дружини.

Про що мені не йдеться

Ідеться не про модернізацію церкви (ідеться не про приміщення й будівлі) і не про те, щоб іти в ногу з часом. ***Ідеться про вірність Ісусові, тобто про вірність Біблії!*** Не модернізація, а реформація в жіночому питанні — щоб востаннє вжити це сумнівне слово «жіноче питання».

Ідеться не про те, щоб виграти богословську суперечку. Тема для цього не годиться, бо вона безпосередньо зачіпає людей (насамперед сестер у Господі), а кожен погляд сильно формує життя — у церкві, у Царстві Божому, у шлюбі й сім'ї.

Але все ж лише суперечка, лише заперечення і лише пророче слово можуть знову зрушити цю тему з місця. Без розмови й конструктивної дискусії тут усе залишиться по-старому.

Причина для розділення?

Високий рівень емоцій у цьому питанні спонукає до швидких і рішучих дій, які часто закінчуються розділенням, розколом і схизмою. Для одних переступлено Божу межу, якої для інших не існує. Що ж тепер?

Терпіти напругу якийсь час можна, але оскільки це питання для обох сторін важить так багато, зрештою разом іти не вдасться. Хіба що людина може витримати те, що заведено в тій чи іншій церкві. Так, і Бог багато терпить, більше, ніж ми можемо уявити, не схвалюючи злого.

Тож кожен мусить вирішити сам. На мою думку, у цій напрузі важко й домовитися про середній шлях, де йдуть назустріч одне одному, наскільки це можна обстоювати.

Пробачте, що в цій темі я не можу запропонувати розв'язку. Розділення здебільшого погані, але й компроміси можуть такими бути.

Жінки мають піднятися

Є в житті речі, які можна зробити лише самому. Ніхто не може зробити їх за нас. Жінки мають вирушити в дорогу, розпізнати свій шлях і вийти з неправильно зрозумілої покори. У великих церквах є жінки, які прокинулися й зрозуміли, що в питанні статей щось серйозно не так. Можна думати про ці рухи що завгодно, але з Осії 8:7 я кажу: ***Хто сіє вітер, той пожне бурю.***

Nice Girls Don't Change the World — правдиве речення («Слухняні дівчата не змінюють світу»; так називається книжка Лінн Гайбелс (Lynne Hybels), 2005 р.). Ця тема так закостеніла й стала такою недоторканною істиною, що цілком доречно виступити проти неї з мегафоном. Адже в інших християнських істинах, які вважають важливими для спасіння, теж голосно кричать, хіба ні?

Інший варіант — усе залишається, як є. А потім у той великий день, перед Його славою, ясністю й істиною, доведеться визнати, що ми помилялися — обидві статі. Чоловіки зі своїми пізнаннями, а жінки зі своєю згодою на ці нібито біблійні істини. Тоді велику нагоду буде втрачено, назавжди.

Ні чоловікам, ні жінкам не можна тепер бути боягузами! Обстоювати істину завжди чогось коштує. ***Якби в історії Церкви знову й знову не піднімалися багато відважних християнок і християн і не пливли проти течії, усе давно пішло б шкереберть.*** І ми це добре знаємо. Кожен рух і кожна течія християнства — а до однієї з них належимо й ми — почалися з відважних і молитовних жінок і чоловіків.

Колись і тепер

У вічності ця тема вже не переслідуватиме нас. Не буде вже ні емоцій, ні докорів чи закидів. Чоловік і жінка будуть просто як брат і сестра; ієрархія й однобічна покора стануть історією. Минулим із занепалого світу й порушеного порядку творіння.

Тож живімо вже тепер, наскільки це залежить від нас, свободою і силою цього нового творіння, яким ми стали в Месії, що воскрес і вознесений!